

L'espai entre el so i els silencis. Simbiosi entre música i arquitectura

La música en el tiempo y la arquitectura en el espacio se desenvuelven para enriquecer las almas.

HÉCTOR AYARZA

Presentació

La música i l'arquitectura són dues disciplines que caminen conjuntament, compartint dues vessants fonamentals: l'artística i la tècnica. Ambdues construeixen i creen estructures, textures, melodies, ritmes, harmonies o colors. Al llarg de la història, aquestes disciplines han evolucionat paral·lelament combinant-se i separant-se l'una amb l'altra fins al punt que una obra musical pot ser l'origen inspirador d'un projecte arquitectònic de la mateixa manera que un espai pot ésser la inspiració d'una composició musical. Aquest projecte sorgeix de l'estima personal vers l'art i desemboca en dos objectius principals: descobrir al lector el lligam que s'ha forjat al llarg de la història entre música i arquitectura, l'espai entre el so i els silencis, així com el de la realització simbiòtica d'un espai i composició a través de les conclusions obtingudes.

Metodologia

Tenint en compte que la temàtica tractada és fàcilment susceptible a la subjectivi-

Figura 1.

tat, la metodologia ha estat clau per a l'obtenció de conclusions objectives. Aquesta ha consistit en l'elecció de deu obres musicals i deu obres arquitectòniques com a objecte d'estudi tenint en compte la seva funcionalitat, tipologia, estil, època i rellevància com a criteri. Després de l'estudi de les multiplicitats i elements comuns entre els dos camps estudiats s'ha dut a terme la realització de fitxes analítiques formades per una part inicial de contextualització històrica i una segona part d'anàlisi dels elements musicals i arquitectònics, organitzades segons la seva cronologia. La comparació de les obres, justificant l'elecció esmentada, s'ha dut a terme aparellant les obres prioritant el seu context i funcionalitat, per tal de realitzar el mateix procés en totes elles, independentment de la coincidència de tendències estètiques.

Cos del treball

La metodologia esmentada en l'apartat anterior ha definit l'estructura del treball, el qual es pot dividir en tres parts principals. En la part inicial teòrica i històrica es mostra una visió global de la música i arquitectura, juntament amb els conceptes que comparteixen aquestes dues disciplines: estructures, textures, melodies, ritmes, harmonies o colors.

La segona part és analítica i en aquesta es realitza l'estudi musical i arquitectònic, així com una comparativa de les següents obres catalanes escollides: 'Cedit Frigus Hiemale' amb el 'Monestir de Santa Maria de Ripoll', 'Cançoneta Leu e Plana' de Guillem de Berguedà amb el 'Palau dels Cervelló', 'El cant dels ocells' amb l' 'Església de Betlem', 'Magnificat' de Soler amb 'El Santuari de la Gleva' dels Morató, 'La presó de Lleida' (anònima) amb el 'Col·legi de cirurgia' de Ventura Rodríguez, 'El Virolai' de Josep Rodoreda amb 'La Sagrada Família' d'Antoni Gaudí, 'La cançó del Lladre'

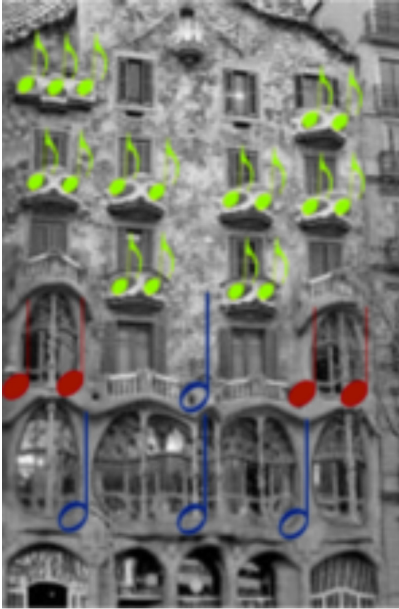

Figura 2.

(anònima) amb la 'Casa Batlló' d'Antoni Gaudí, 'Cançó incerta' d'Eduard Toldrà amb el 'Palau de la Música Catalana' de Domènech i Muntaner, 'Que tinguem sort' de Lluís Llach amb el 'Centre d'Arts Escèniques l'Atlàntida' de Josep Llobet i altres i, finalment, 'Quan tot s'enlaira' de Txarango amb la 'Torre Agbar' de Jean Nouvel.

La tercera part, de caràcter creatiu, mostra el procés de la composició d'una peça musical i el disseny d'un espai correlatiu seguint la metodologia del treball establerta inicialment. El context escollit és l'actual situació de pandèmia, i això justifica el disseny de l'espai, així com el títol de la composició: *Incertesa*. Com que la música avança amb més rapidesa que l'arquitectura, la composició s'ha realitzat en primer lloc. A aquesta s'hi ha aplicat el procés analític esmentat, tenint en compte tres factors principals que han fonamentat també el disseny de l'espai (fig. 1): el context històric, la tipologia i la funcionalitat. Podeu consultar-ne el resultat al l'enllaç següent: <https://youtu.be/A-tRmDzo-mY>

Conclusions

A través de la recerca s'han obtingut respostes a les hipòtesis inicials. En primer lloc s'ha verificat la influència de les diverses tendències estètiques i els seus contextos

històrics, ja que totes les obres d'un mateix període comparteixen certes característiques que les diferencien de les altres.

La música i l'arquitectura medievals es caracteritzen pel minimalisme material i ornamental i la recurrent temàtica religiosa. Les obres modernes, en canvi, fan un ús ampliat de contrastos i ornamentacions. L'estètica guanya protagonisme, neixen una gran varietat de corrents com el classicisme i el barroc. Les obres contemporànies es caracteritzen per un auge de la llibertat d'expressió que deriva en l'experimentació tècnica, estilística, en l'abstracció, en la diversitat i, consegüentment, en l'esplendor creativa.

Així mateix, s'ha pogut afirmar la hipòtesi principal: realment existeix una relació entre la música i l'arquitectura? Altra vegada ha derivat en una afirmació, ja que a partir del mètode obtingut se m'ha permès comparar objectivament qualsevol obra arquitectònica i musical, i s'han pogut realitzar també simbiòticament dues creacions inèdites.

Bibliografia i bibliografia web

- Architecture. <<http://www.architecture.com/cgi-bin/v2arts.cgi?folio=244:>> (agost 2020) - CEIPSO Maestro Rodrigo. *La Música a lo largo de la historia*. <<http://www.ceipsomaestrorodrigo.com/cronologia-de-la-musica-a-lo-largo-de-la-historia>> (agost 2020). - Clarín Arq. *El fascinante vínculo entre música y arquitectura*. <https://www.clarin.com/arq/arquitectura/fascinantevinculo-musica-arquitectura_0_BO0cukEeZ.html> (agost 2020) - Clerc González, Gastón (2003). *La arquitectura es música congelada*. Universidad Politécnica de Madrid, ETS de Arquitectura. Tesi doctoral inèdita consultada a: <<http://oa.upm.es/268/>> - Douzillia (2016). «Musique et Architecture», a *Symphozik*. <<https://www.symphozik.info/musique-etarchitecture,398,dossier.html>> (juny 2020) - Fernández, A.; Barnechea, E.; Haro, J. (1986). *Història de l'art*. Barcelona: Vicens Vives. - Historia de la Arquitectura Occidental. <<https://www.hisour.com/es/history-of-western-architecture27985/>> (setembre 2020) - Història de la Música 2.0. <<https://sites.google.com/site/formesmusicalsalnuvol/estil-i-%C3%A8poca?authuser=0>> (setembre 2020) - IMSLP. Biblioteca musical Petrucci. <https://imslp.org/wiki/P%C3%A1gina_principal> (juliol 2020) - Jenks, Ch. (2013). «Architecture becomes Music», a: *The Architectural Review*. <<https://www.architectural-review.com/essays/architecture-becomesmusic/8647050>> - Lajo, R. (1993). *Lèxic d'Art* (amb dibuixos de José Surroca). Madrid: Akal. - López Rodríguez, Javier María (2011). *Breve Historia de la Música*. Nowtilus. <<http://www.librosmaravillosos.com/brevehistoriadela musica/pdf>> - Muriel, C. (2013). «Música y arquitectura», a: *Arquitectura para el público*. <<http://www.architectabroad.com/2013/11/musica-y-arquitectura.html>> (juny 2020) - Morales de los Ríos, Pablo. *Historia de la música (lecciones ilustradas)*. <https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=If_T1Q9u6FM&feature=emb_

logo> (agost 2020) - Pérez Oyarzun, Fernando. «Ianis Xenakis. La Arquitectura de la Música», *Arq* 70. 71-73. <<https://scielo.conicyt.cl/pdf/arq/n70/art15.pdf>>
